

Czech 291
8.3.04

Lekce 4.1 (pokračování), Lekce 4.2

Further things to know from 4.1.

p. 124 — Čtyři spolubydlící! To se asi musíš učit v knihovně. „Four roommates! So you probably have to study in the library.“
What is the function of *to* here?

Prepositional usage. *Mluvím o kom, o panu prezidentovi, o Honzovi* (loc)
~ *zajímat se o koho, o něco* ,be interested in some one or thing‘ (acc)

Dívat se na koho, na co ,look at‘ (acc). *Čekat na koho, co* ,wait for‘ (acc). see examples p. 138.

Learn the names of the days of the week and the periods of the day:
ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, podvečer, noc. Note *ráno* ,early morning‘.

Note the possessive adjectives from names, used in Czech for the names of institutions, streets, bridges, squares, monuments.

Karlův most, Karlova univerzita, Karlovo náměstí, Karlovy Vary lit. ,Charles‘ hot springs‘. The nom-acc forms are nominal (like nouns), Note the locative, like a fem noun (p. 143-147): *na Karlově náměstí, v Karlově ulici*. Famous names with this formation: *Nerudova ulice, Masarykova univerzita, Čapkovovo náměstí*.

Derivations from female names invoke substitutive softening of type one, namely *k > č, g h > ž*. *V Katčině novém autě* ,in Katka’s new car‘, *o Olžině matce, o Markétině babičce, o Lořině domě* < Lora.

Compare type two softening *k > c, g, h > z* in the fem loc and masc animate nom: *v knize, o Olze, ti vlci, pstruzi*. (ch in both types > š).

Look at examples 146.

Further, compare this rather cool formation with the derivational adjective from common nouns: *Zemědělská ulice* ,Agriculture Street‘, *Plzeňská* ,Plzen Street‘, etc. These are adjectival in form and have loc *v Zemědělské, v Plzeňské*, etc.

Hence: *v Beethovenově, v Rooseveltově, v Babičkově* (sic) ~ *v Křenové, v České* (ulici); *v Hrabalově* novele *Příliš hlučná samota*.

(Note capitalization.) What is the meaning of the third example, precisely? In fact, what do all of these mean?

If you can get this distinction on the next quiz, you'll know something practical that few Americans studying Czech know. Beyond that, you'll have something for cocktail chitchat that goes far beyond just „I learned phrases in Czech...“ For further party chatter, see the auxiliary order below.

Lekce 4.2

Look at *Dialogy* 149 ff and learn as much vocab as possible.

Note *o* plus loc as in *o víkendu* ‚during the weekend‘, *o prázdninách* ‚during school vacation‘, *o dovolené* ‚during vacation (from work)‘.

Note *na výletě* ‚on an excursion‘, *na dovolené* ‚on a vacation‘.

Lokál plurál, pp. 153 ff. The table is pretty good here.

Masculine hards have –ech, but in formal Czech, velars take type 2 softening and the ancient locative ending *ích*.

Feminine hards have –ách, never any softenings.

Neuter hards have –ech, and velars chicken out, failing to soften, and flip to the fem ending –ách. (Again Czech degenerative declension. This, compared to any other Slavic language, is a sort of mess.)

All softs and neuters in *-í* take –ích.

Adjectives take genderless –ých, soft –ích.

Can you define the rule:

Čech	o Čechách
hotel	v hotelech
zámek	na zámcích
noviny	v novinách
prázdniny	na prázdninách
ČB	v Českých Budějovicích
Karlovy Vary	v Karlových Varech
Slovák	o Slovácích
bryndák	na bryndákách (this is a trick)
kostel	v kostelích (look at this carefully)
Čechy	v Čechách
univerzita	na univerzitách

divadlo	v divadlech
jablko	v jablkách
muzeum	v muzeích
učitel	učitelích
park	v parcích
restaurace	v restauracích
knihkupectví	v knihkupectvích
dědeček	o dědečcích (sic)
Spojené státy americké	ve Spojených státech amerických
Sovětský svaz	v Sovětském svazu

For extra special credit, how do you say *in (the town) of Jindřichův Hradec*? What does that mean?

Know the loc: tom, té, těch, všem vší, všech.

Know the loc: mně, tobě, něm, ní, nás, vás, nich.

Minulý čas.

Study grammar, 157 ff.

Know the past tenses of *být, jíst, číst, dělat, pracovat, bydlet, péci, mít, chtít, pít, psát*.

Note the enclitic order: auxiliary, reflexive particle, pers pronoun or prep phrase

Dívali jsme se na televizi. We were watching television.

Celý den jsem se procházeli po Brně. All day were we strolling around Brno.

Note the following, where the reflexive assumes second place after the auxiliary, although it anticipates a following dependent infinitive.

Very cool:

Chtěla jsem se tě na něco zeptat. I wanted to ask you about something.

Literally: I-wanted-am-self-you (acc)-onto-something-ask.
(Party chatter winner.)

Note the contractions: jsi se > ses, jsi si < sis.

Jak ses měla?

How was it?

Co sis dal:

What did you order?

In addressing a female formally, mark her gender: Neviděla jste mou peněženku, slečno?

Know dialogues 161 ff. Study the text about Brno.

Quiz Friday 12 March.